

*PAMĚTNÍ*

*KNÍHA*

*obce*

*ČERNOVICE*

*Tato pamětní kniha založena byla roku 1923 na základě zákona ze dne 30. ledna 1920 (Sbírka zákonů a nařízení částka XVI. Ze dne 17. února 1920 číslo 80).*

*Založil ji a zápisy provádí místní řídící učitel Lambert Hons,*

*Členy letopisecké komise kromě něj jsou Josef Jičínský, farář a František Pavelka st., obchodník*

*„Zlatá věc je paměti spisovati“*

**Popis  
obce:**

*Černovice*

Katastrální a politická obec rozlohy 13.18 km<sup>2</sup>, leží 8,5 km zjz Kunštátu na náhorní rovině 623 m nad mořem. Obec sestává ze 3 částí: horního konce, dolního konce a ulice. V horním konci jsou většinou statky, v dolním konci a ulici většinou domkaři. Půdorys osady má podobu obdélníkovou a tvoří širokou, nepravidelnou návěs. Domy jsou místem dosti těsně vedle sebe, místem od sebe odděleny, většinou průčelím na návěs. Starší stavení jsou vesměs ze dřeva, zomítána a obílána, novější z truhlí (nepálených cihel), málokteré z cihel pálených.

*Od nejstarších dob do roku 1923*

**Dějiny  
obce:**

Kdy byla osada založena nedá se bezpečně zjistit, ale domníváme se, že asi ve XII. Století, ne-li dříve, poněvadž již ve 13. století připomíná se tu samostatná fara. Roku 1286 byl zde farářem Rudger (dle spisu Jana Tenory „Kunštátský okres“ ve Vlastivědě Moravské).

Původně náležely Černovice ke zboží Lomnickému. R. 1392 Jan z Lomnice převedl manželku svou Adličku ze vsi Vznětína (zaniklá vesnice 2 km východně od Černovic v lese dosud zvaném Zněcko) a Bedřichova na Černovice a Hodonín s lesem Hodoňským.

Roku 1406 týž Jan z Lomnice žádal zvodu na Procka z Kunštátu a Lysic, že drží zboží sestry jeho v Černovicích a Tasovicích a zveden byl skutečně na ty dědiny plným úřadem.

Roku 1455 Bohuše z Lomnice zapsal manželce své Kateřině z Ilburka také na Černovicích roční plat. Podle toho náležely Černovice ke zboží hradu Louky, tehdy oddělenému (Olešnickému).

Když pak roku 1496 koupil to zboží Vilém z Pernštýna, připojeny byly Černovice ke zboží Pernštýnskému, u něhož pak již zůstaly.

Z té doby zachován je a obecním úřadem opatrován česky psaný pergamen, jehož opis – ovšem nynějším pravopisem – je tento:

**Pergamen  
věnovací**

„Já Vilém z Pernštýna a na Helfenštýně nejvyšší hofmistr království českého, se svými erby a budoucími potomky vyznávám tímto listem všem vůbec, kdo jej uzří nebo čtený slyšeti budou, že předstoupily jsou přede mnou rychtář a konšelé ze vsi Černovic jsouce vysláni ode vsí obce a snažnou prosbou prosily mne jakož předkové moji udělali jsou rybník tu pode (?) vsí Černovicemi, kterýmžto skrze zatopení jim

škoda učiněna byla, abych jim za to zatopení nahradil (oddal) a zpravujíc mě, že jim za to nic nehrazeno ( v originále „oddáno“) není. A proto já svrchu psaný Vilém z Pernštýna nakloněn jsa k jejich snažné a pokorné prosbě i také chtě tomu, aby lidé v té svrchupsané vsi, v Černovicích , tím lepší živnosti míti mohli, ze své zvláštní milosti a dobrotivosti nahradil (oddal) jsem jim za to zatopení, což se jim zatopilo tím rybníkem svrchupsaným a tímto listem mocně dávám (oddávám) a dávám pustiny své, kteréž jsem tu ve vsi Černovicích měl od starodávna zpustlé a tak aby oni jich užívali, rolí i louček a k své živnosti je přivodili sobě i na časy budoucí a věčné. Za to učinil jsem jim takovou milost, že jsem jim odpustil na robotních peněžích, kteréž spravedlivě platili mi na každý ze sedmdesáteosm grošů míšeňských, těch jsem jim všem odpustil padesáte a dva groše míšeňské a tímto listem mocně odpouštím na budoucí časy. A na svědomí i na potvrzení tomu , což se v tomto listu píše, já svrchupsaný Vilém z Pernštýna svou pečeť vlastní rozkázal jsem přivěsit k tomuto listu, jenž jest dán a psaný na Pernštýně v pátek po svatém Jakubu apoštole léta páně narození Syna Božího tisícého čtyřstého devadesátého devátého“.

K pergamenu místo podpisu přivěšena byla tedy pečeť, ale ta se nezachovala. Opis tohoto listu na hrubém papíře vyzdobeném iniciálkou a rámečkem z malovaných listů, s nedochovanou přilepenou pečetí, pořízen byl 15.2.1716 polgmistrem a starším měšťyse Štěpánova a chová se spolu s originálem na obecním úřadě v Černovicích. Roku 1674 měla obec 143/64 lánů a bylo tu osedlých domů 19, nový pustý 1 a starý pustý 1.

Rukopis ze Svojanovského archivu, vypisující války za Marie Teresie, svědčí, že Sasové, kteří daleko od Brna na plen vyjížděli, vydrancovali 2. dubna 1742 Černovice a odvěkli s sebou 37 osadníků.

Roku 1750 platili poddaní vrchnosti úroku o sv. Jiří 7 zl 3 kr a o sv. Václavu 19 zl 16 kr a předli 51 liber lnu. 13 sedláků robotovalo týdně 3 dni s 1 koněm nebo volem, 5 podsedníků týdně po 3 dnech pěšky a 2 týdně po 2 dnech pěšky. Později bylo z půllánu 78 dní roboty, pak úrok sv. Jirský a Václavský 18 ½ kr konvenční mince. Místo prádla byla povinnost zdělati sáh dříví. Dával se také lesní oves. Výkupu bylo 46 zl 57 1/3 kr stříbra.

## **Obecní**

### **Pečeť**

Stará pečeť obecní má ve znaku v horním poli Pernštýnského zubra , v dolním strom, krojidlo a radlici a kolem je nápis „ Czernowska rychta 1689 „ . ( Stejnou pečeť měla i obec Hodonín). Podle ní zhotoveno bylo mosazné razítko asi v letech 80tých min. století, to má však nápis „ Černovská rychta 1689 „, dosud se ho užívá jako obecního razítka.

Roku 1772 prodala vrchnost podsednický dům číslo 26 Matěji Haškovi. Pro zajímavost slohu a podmínek uvádím jej celý :

## **Kupní**

**list  
statku**

*Kupovní list*

*Dnes níže psanýho datum jest dle 3.měsíce Února 1770 roku strany prodeje poddajících domů emanyrovanýho nejvyššího patentu a takový nově založený gruntovní knihy Matiegu Hassku z Czernowitzten sub Nro 26 fituirovaný podsednický dům se všemi příslušenstvími rolmi, zahradami, loukami, pastvinami, lesmi, a jinšími spravedlnostmi podle výkaze zemskýho Catastrum, a tohož vyhledávání společně tehdy a v sjednocenéj summě za padesáte rejnských, který on zákupník nijak najednou, nýbrž dle dnešního data na zákup třicet rejnských id est 30 fl pak ten ostatek v po sobě běžících Csterech letech po 5 fl ročně v summě ale dvacet fl zaplatiti se uvoluje, a do takové k témuž nově založené gruntovní knihy dle následujících vejminků za vlastní připsání jest, a to sice:*

*aby*

*Předně: On každý budoucí držitel takovýho vlastnictví katolickou samo-spasitelnou víru nejen vyznával, nýbrž taky se svýma příslušenstvími podle nejčistějšího vyobcování katolické církve svůj život vedl, sebe všeho bludu a kacířstva, jenž by se skrz všmejkání takových knih neb skryté schůzky a zatajení falešných a podvodných učitelův přihodilo, sebe a svoje horlivě zanechal, žádnou bezbožnou rottu u sebe zatajit, tím méně k takové zlodějské slotě se připojil, žádný ponukování a vyzdvížení proti zemskému knížeti, aneb své vrchnosti provozoval, nýbrž vždycky podle zemského Zřízení se vši pilností živ byl, naproti tomu ale kdyby on skrz takový trestu hodného pokračování z ouhledu vůbecného zachování a zvelebení, jako taky kdyby on držitel svůj dům a grunty v náležitým stavu nezachoval, anobrž zpustovati nechal, svýho držícího vlastnictví nedostatečným, ano i trapitelem téhož všeho učiněn, následovně každém vrchnosti na vůli pozůstává, nejenom na tejto vlastnosti, nýbrž i taky na celým vrchnostenským panství proměnu na usedlosti neb gruntě činiti bude.*

*Za druhé:*

*Všechny na jeho společní grunty rozvržené Kontribučenský povinnosti a jinší královské daně jakkoliv se vždy jmenovati a vypsani bejti mužou, tak jak všechny naturální dávky bedlivě, jak i taky.*

*Za třetí:*

*Robotu tenkrátě prošlýho Nejvyššího Robotního patentu od 7. Září 1775 roku všechny desátky a ostatní gruntovní vrchnosti příslušenství povinnost, ouroky, který vždy předešlé a před učiněným kupem prodáji vkořeněné, neb obyčejné byly, on kupec bez vejměny pilně vykonávati a vybejvati má, nápodobně by na tom gruntu až posavadě vězíci a jeho kupce tejkající vrchnostenský a obecní dluhy mimo svého zákupu vyplatiti, nicméně*

*Za čtvrtý:*

*Svůj dům a takovému přináležející grunty podle své možnosti každého času v dobrém stavu na své vlastní outraty zachovati, při čemž všem ale stačně vše přivorávání a nepravé rozšíření, jenž bylo v rolích, loukách, zahradách neb pastvištích, nejostřeji se zakazuje, a od něho takovej podíl zas se navrátiti komu ten s důkazem se mohl odjati, sice ale*

*Za pátý:*

*Dává každého kupu a prodeje přirozenost, že on ten svůj nyní koupený vlastní dům a grunty svobodně, však ale nerozdělené odprodati neb odporoučiti a dědičně zanechati může, nicméně se při tom určitě vyjímá, že kdyby on obmezený dům a grunty mimo svých potomků někomu cizímu odprodati neb dědičně zanechati chtěl, pokaždé prve na to vrchnostenské dovolení vzíti má, potom ale kolikráte a komukoliv takový dům odprodáný a odporoučený byl, pokaždé slušná gruntovních knih povinnost aneb tak nazvaný Laudemium a to sice v případnosti nějakého odporoučení z každého renského 3 kr., v případnosti ale prodeje z každého renského 6 kr., jakož taky od zápisu ten peníz v první i druhý případnosti za každou osobu 15 kr. do důchodu, vrchnímu ouředníkovu ale z každého renského 1 kr. a kancelářskému písařovi od každého zakupného listu 17 kr. zaplatiti povinnen bude, co však ale se dotejče skládání zakupního peníze, ten pokaždýkrát při držení správě na den svatého Martina nejenom do gruntovní knihy, nýbrž taky do zakupního listu zaznamenán býti má.*

*Ostatně a za šestý:*

*Zůstává ten a takový jemu kupcovi za vlastní prodaný statek a grunt především jinými gruntovní vrchnosti jak v pořádku zá kupu, tak taky tomu gruntu přivlastněných povinností za fant a zástavek, a sice tím způsobem, že nadřecená vrchnost kdyby on kupec všechny svoje povinný platy a vejbytky budto nezapravoval, aneb taky odtahovati se poukazoval, skrz exekuci k takovým povinnostem přidržeti právo má, pročež on kupec v tej případnosti všemu právnímu zastání a ochraně s dobrým provážením co nejvýše odporuje.*

*Všechno věrně a bez všeho podvodu.*

*Potvrzení toho s podpisem vysoce vznešený vrchnosti, jakož taky toho zakupníka na tom díl majícího závazku tento list se upevňuje.*

*Stalo se na hradě Pernštejně dne 31 prosincza 1772*

*L.S                      Josef graf v. Stockhammer v.r.*

*Originál (tištěný) má text německý a český. V bodě 3. vzpomenu té robotní podmínky byly do vydání Robotního patentu jistě těžší, škoda že nejsou vyjmenovány ani dřívější, ani pozdější. Divné je, že v listě datovaném 1772 ukládají se podmínky s odkazem na Robotní patent vydaný teprve o 3 léta později. To byl patrně starý kupní list zaměněn později tímto novým, ale datum zůstal původní, kdy koupě se stala.*

**Katastr**

## pozemkový

Katastrální mapa (stará) pochází z r. 1827 a je založena na obecním úřadě. V roce 1893 pořizena byla i s parcelním protokolem mapa nová, ta je dnes již zastaralá.

Podle parcelního protokolu celková výměra pozemků tehdy byla 2289 zak. Jiter, 1377<sup>00</sup>, t.j. na dnešní míry 1.328.ha 12a – m2

Dnešní stav se od toho jen málo liší.

## Nemovitý

### majetek

#### obecní

1. Rolí	12 ha 08 a 42 m2	roční výnos	701.10 Kč
2. Luk	3 ha 50 a 35 m2		498.80 Kč
3. Zahrada	9 a 77 m2		
4. Pastvin a mezí	15 ha 80 a 03 m2		
5. Lesů	55 ha 19 a 69 m2		
6. Močálů	16 a 39 m2		
7. Plochy neplodné	1 ha 79 a 60 m2		1.10 Kč
8 Stavební částice	5 a 08 m2		

---

Úhrnem 88 ha 64 a 25 m2 roční výnos 1.201 Kč  
( mimo výnosu z lesů )

## Daně

Z částečně jenom dochovaných záznamů v obecním archivu poznáváme že daní se platilo :

Roku	Pozemkové	Domovní tříd. A činžov.	Obratové	Výdělkové
1920	2.729,10	386,28	15.657.,	480.,

Do roku 1919 kdy lesní majetek velkostatku perněstýnského byl určen ke státnímu záboru , platil velkostatek daní skoro polovici. ( % ), z uvedených čísel platil velkostatek

## Přirážky

Pokud dalo se zjistit, platilo se k přímým daním ( pozemkové a činžovní) za jednotlivá léta obecních přirážek :

r. 1893	....	113 ½ %
r. 1894	....	57 ½ %

## Chudinský

### Fond

Chudinský fond dříve zpravoval a podpory z něj udílel dle vlastního rozhodnutí místní farář. R. 1905 založen byl samostatný chudinský fond obecní, který spravuje 1 z radních a udílí z něj podpory dle usnesení obecního zastupitelstva. Vklad učiněný do roku 1907 obnosem 300 Kč je základním jměním a nesmí být vyjma úroků vybrán bez povolení zem. výboru (Výnos mor. Zem. výboru ze dne 28. 1. 1907 čís. 7,430). Záznam v účetní knize tohoto fondu nejsou ročně uzavírány a viděti, že nebyly revidovány o výročních účtech. Vyplácely se pravidelné malé podpory obecním chudým, a to bylo vše – ostatní výdaje na sociální péči byly vypláceny přímo z obecní pokladny a proto není možný náležitý přehled.

Z knihy účetní vypisují některé uzávěrky :

r. 1905	příjem	343,04 K	vydání	38,- K	zbytek	305,04 K
r. 1913	příjem	510,37 K	vydání	518,- K	nedostatek	7,63 K
r. 1915	příjem	123,75 K	vydání	140,- K	nedostatek	16,25 K
r. 1919	příjem	28,- K	vydání	32,- K	nedostatek	4,- K

## Trati

R. 1749 jmenovali se zde trati :

Na Lískovicích, Květová, v Chrazdách, na Kroužkách, na Vratech, les obecní Strážničky,

Nynější názvy tratí jsou:

Lískovce, Červinka, Květovy, Ohrazdy, Záložka, Kroužky, Vrchy, Strážnice. Lesy: Vrácký, Polámanec, Zahájné, pod Vrchem, Herušín, Podčečí, Zněcko, Záraz, Osiková, Špilberk (vrch), Benátky, Rampírovy skály, skála Říhovice

## Silnice

Silnice od Bedřichova k Hodonínu, (vlastně jenom na rozcestí k revíru) vedla naší obcí od nepamětných dob. Pamatuje se však, že asi v roce 1867 část její, která vedla Bedřichovským lesem „do Vrchu“ byla přeložena kus severněji, aby vyhnula prudkému kopci. „Stará silnice je kratší sice, ale nevyhýbá kopcům, a je pěšími k cestě do Bedřichova všeobecně používána.

R. 1903 velkostatek Pernštýn, aby domohl se sjízdnější silnice a vyhnul prudkým a dlouhým kopcům (zejména Kalná) nabízel obcím Chlévskému, Skoroticím, Čepímu a Černovicím, že vystaví silnici novou z Nedvědice (vlastně od ústí potoka Chlévského do Švarcovy) do Černovic, která povede na Chlévské dolní, podél potoka po Hrátkách s nepatrným stoupáním. Velkostatek se uvoloval nést všechnen náklad po svých pozemcích, obcím hraditi by připadla pouze stavba po jejich pozemcích, tedy Černovicím délka z vesnice na Kroužky, tedy asi 2,5 km, bylo vypočítáno, že by obec stála náklad 1.800 zl. Zástupcové obce Černovice a Skorotic však tuto výhodnou nabídku odmítli na nezměrnou škodu potomků.

R. 1919 – 1920 vystavěla si obec Tasovice, jako připojení na silnici z Hodonína do Rozseče, silnici od obrázku do Tasovic. Odtud měla vést dále do Černovic. Zdejší občané celkem s tímto projektem souhlasily, takže obec Černovice dala si pořádit nákladem 1.600 Kč plán a rozpočet, ale silnice, ač byla zaručena státní subvence 60% (jako na stavbu nouzovou k odpomoci poválečné nezaměstnanosti obyvatelstva), se nepostavila pro odpor několika málo členů obecního zastupitelstva, opět na velkou škodu jak současníků, tak i potomků.

### **Ovocné stromoví**

Odedávna bývala obec Černovice na ovocné stromoví chudá. Pro surové podnebí a zejména časté a silné větry a velké mrazy, kterými pěstování trpí, neboť se dostavuje brzo rakovina u jádrového ovoce. S podivem však je, jak málo třešní je zde pěstováno, zejména šlechtěných, ačkoli planých třešní starých i mladých je hojně. Počátkem tohoto století Odbor Národní jednoty vysadil řadu jabloní u silnice na Strážnici, obec pak třešně podle silnice na Červinku. Z obojího zbylo jen několik stromů, neboť jak lidé, tak i dobytek stromů nešetřil. Poněvadž zdejší občané stromoví málo pěstují, necítí s ním a neopatrují je, na svou škodu. Svěho času učitel Švarzberger ošlechtil mnoho pláňat jabloňových ve farské zahradě a pan farář Jičínský nabízel je lidem zdarma, jen ať si je vykopou a zasadí, ale ani tehdy neprojevíli o ně zájem. Z mladších hospodářů mají stromoví rádia vypěstovali si ovocný sad. Josef Musil č. 23, V. Pesa č. 24, Josef Franc č. 25, Fr. Jílek č. 26 a Rud. Křenek č. 98. Pomýšlí se na zřízení školní zahrady, kde by v oddělení štěpařském ze semene již pěstovaná pláňata i šlechtěnci zde otužili se vypěstovali, aby nedostávali rakovinu, potom snad mladé pokolení bude jevíti více zájmu, když v mládí si stromy zamiluje.

### **Honitba**

Honitbu na pozemcích zdejší obce odedávna měl pronajatu velkostatek Pernštýn. 32 starousedlíků (rolníků) dostávalo ročně po 1 zl. celkem 32 zl. Od r. 1892 rozdělen tento obnos na všechny majitele pozemků dle daně. Honební období je 6 leté. Od roku 1905 platilo se za nájem honitby ročně 70,-Kč až do r. 1924, kdy nájemné zvýšeno na 750 Kč ročně a za škodu zvěří způsobenou na polích, dle dohody odhadnutou, poskytuje se i náhrada v dříví, křestě, trávě apod. jednotlivým majitelům pozemků.

### **Starostové**

Prvním starostou (od roku 1849) pro Černovice a Hodonín, kterého si milostivá vrchnost přála, „zvolen“ byl lesní Vejpustek, který bydlel v revíře. Ten vládl až do roku 1864. Starí pamatují, jak v neděli vždycky po službách božích on sedával na židli pod kůlnou, která stávala pod „starou“ hospodou (č. 9), a sedláci i chalupníci jdouce z kostela přicházeli s čepicí pod paží k zástupci milostivé vrchnosti a úřadu líbali ruku. Tento Vejpustek je na zdejším hřbitově pochován. Roku 1864 zvolen prvně ze svobodné vůle usedlíků zdejší rolník Haška František č. 14 starostou.



Po něm pak následovali:

Plíhal František	rolník č. 18	
Pavelka František	koželuh č. 13	1890 – 1892
Čepička František	rolník č. 26	1893 – 1895
Pavelka František	koželuh č. 13	1896 – 1898
Kučera František	rolník č. 11	1899 – 1901
Plíhal František	rolník č. 18	1902 – 1919
Křenek Rudolf	bednář č. 98	1919 – 1922
Peša Josef	domkař č. 100	1922 – 1923
Jílek František	rolník č. 26	1923 –

Ze jmenovaných zásluhy o zvelebení obce má Pavelka František, který zcestoval různé státy evropské, nabyt širokého rozhledu a konečně zde se opět usadil. Jeho přičiněním založen hasičský sbor, přistaven hřbitov, zřízena záložna.

## Zastupitelstvo

(výbor)

obecní

Před světovou válkou občanstvo rozděleno bylo pro volby do obce podle majetnosti na 3 sbory :

Domkaři měli jen zastoupení členy ve třetím sboru. Všechny členů výboru bylo 9 později 12 a volby vždy po 3 letech děli se ústně, veřejně a to volič směl voliti osoby ze svého sboru. V obecním zastupitelstvu proto se rozhodovalo vždycky se zřetelem na zájmy lépe situovaných rolníků. Teprve v roce 1919 uzákoněno bylo všeobecné rovné hlasovací právo (tajně) pro osoby starší 21 let bez rozdílu pohlaví. V roce 1920, kdy byly první volby dle nového způsobu, nebyl ještě život tak zpolitizován, proto kandidováno bylo společnou dohodou a zvoleno těchto 15 členů :

1. Křenek Rudolf , domkař a bednář č. 98 starosta
2. Peša Josef , domkař č. 100 nám. Starosty
3. Mojzy Josef , domkař č. 69 I. radní
4. Ostrý Josef , domkař č. 102 II. radní
5. Peša Václav , domkař a bednář č. 24 III. radní
6. Dostál Antonín , domkař a tesař č. 42
7. Plíhal Antonín , domkař č. 1
8. Kytner František , domkař č. 60
9. Kotouček František , domkař č. 78
10. Flieger Alois , dřevař č. 11
11. Plíhal František , rolník č. 18
12. Sedláček Leopold , rolník č. 34
13. Jílek Josef , rolník č. 8
14. Jílek Josef , rolník č. 21

15. Peša Antonín , rolník č. 38

Náhradníky jejich byli :

Pavelka František , domkař č. 31  
Sedlár Antonín , domkař č. 53  
Tápal Karel , domkař č. 54  
Jílek František , rolník č. 26

Funkční období prodlouženo bylo na 4 léta. V roce 1923 kandidovaly již 2 politické strany, lidová a republikánská, jejich kandidátní listiny jsou zde :

**Hlasovací lístek**  
**čsl. strany lidové**  
**pro volbu obecního zastupitelstva v Černovicích**  
**dne 16. září 1923**

1. Peša Josef , domkař č. 100
2. Sedláček Leopold, rolník č. 34
3. Jílek Antonín, domkař č. 10
4. Sedlár Antonín, domkař č. 53
5. Jílek František , rolník č. 26
6. Ostrý Josef, domkař č. 104
7. Blažek Karel, domkař č. 51
8. Jílek Josef, rolník č. 8
9. Peša Antonín, rolník č. 38
10. Kytner Václav, domkař č. 79
11. Mojzík Josef, domkař č. 69
12. Křenek Rudolf, domkař č. 37
13. Juračka František, domkař č. 105
14. Pavelka František, domkař č. 31
15. Němec Alois , domkař č. 67

**Hlasovací lístek**  
**republ. strany zemědělského a maloroľnického lidu**  
**pro volbu obecního zastupitelstva v Černovicích**  
**dne 16. září 1923**

1. Peša Václav , bednář č. 24
2. Hons Lambert, řídící učitel č. 97
3. Proks Antonín, tesař č. 63

4. Šíkula František, obuvník č. 5
5. Čepička František, domkař č. 16
6. Vavříček František, zedník č. 65
7. Ostrý Josef, obchodník kůží č. 18
8. Plíhal Antonín, domkař č. 1
9. Šíkula Josef, domkař č. 29
10. Bubeník Jan, domkař č. 59
11. Fliger Alois, dělník č. 11
12. Coufal Jan, domkař č. 77
13. Topinka Jan, tesař č. 56
14. Kšica Josef, domkař č. 48
15. Musil František ml. tesař č. 99

Při volbě bylo celkem odevzdáno 301 hlasů, z nich platných 297, nepatné 4. Z platných hlasů dostala strana lidová hlasů 182 (tj. 9 mandátů – 9 prvních z kandidátní listiny je zvoleno za členy obecního zastupitelstva, ostatní náhradníky), strana republikánská hlasů 115 (tj. 6 mandátů), starostu zvolila si pak strana lidová. Toto zastupitelstvo bude v činnosti do nových voleb v roce 1927.

### **Staré rody**

Staré rody jsou: Peša, Plíhal, Jurnečka, Sedláček, Pavelka, Haška, Juračka, Šíkula.

### **Obyvatelstvo počet**

Roku 1790 bylo v Černovicích domů 43 a obyvatel 348  
 Roku 1834 bylo v Černovicích domů 71 a obyvatel 575  
 Roku 1890 bylo v Černovicích domů 93 a obyvatel 625  
 Roku 1900 bylo v Černovicích domů 103 a obyvatel 638  
 Roku 1920 bylo v Černovicích domů 105 a obyvatel 603

### **Sčítání**

Poslední uvedené sčítání provedeno bylo dle stavu 15. února 1921. Ve skutečnosti obyvatelů bylo asi o 15 více, neboť ti byli v tu noc (z 15. na 16. února) vzdáleni z domova za prací. Uvedený počet obyvatel žil ve 128 domácnostech, z něj bylo 288 mužů a 315 žen, všichni české pouze 1 ruské národnosti, podle náboženského vyznání 595 římskokatol., 2 pravoslavní, 5 evang. českobratrského, Do čísla 105 domů patří i 4 domovní čísla v osadě Beránce a jedno číslo samota revír. V tomto počtu zahrnuta jsou i 3 čísla již zbořená (tj. čís. 41, 88, 94) a 2 čísla

neobývaná (tj. čís. 95 a 96 po vyhoření). Číslo 62 je na 2 budovách pastoušce i pazderně.

### **Zemědělství**

Původně zaměstnávali se zdejší obyvatelé zemědělstvím, později někteří i řemesly, jak dále bude pověděno. Sedláků starousedlých bylo 32 (viz následující stať o lesích). V přítomné době je rolníků 20 a domkářů, kteří by se jedině zemědělstvím živili asi 5, ostatní mají i vedlejší zaměstnání, nebo jiné je hlavním a jako doplňkem i půdu obdělává. Části obyvatelstvu jediným zdrojem obživy jsou okolní lesy velkostatku. Rolníci nyní chovají více dobytka a naučili se i umělých hnojiv užívat. Dříve koncem minulého století – používali k tahu volů, nyní již nemá ani jediného, ale chová se 30 koní, domkáři k tahu užívají krav. Z dobytka drobného chovají v každém domě 1-2 někde i více koz, u rolníků kromě krav chovají je také. Chovu dobytka vepřového se věnují dosti, tak zkonsumuje se nadbytek bramborů, ale prasnice zde nechová nikdo, selata všeobecně kupují se na trhu v Tišnově. Hus chová se hojně. Ze slepic počínají se poslední dobou chovati čistokrevné druhy, ty ovšem mícháním s domácími brzy zdegenerují, ale přece jen se zušlechťí krev. Včely pěstují málo, pouze 4 včelaři mají všeho všudy 14 včelstev. Z plodin, které na našich horách se obvykle pěstují, vzpomínám lnu, který byl za starých dob hojně pěstován, ale počátkem tohoto století téměř vymizel. Za světové války i po ní opět začali jej všeobecně pěstovati (pro domácí potřebu) a ženské se učily přísti na přeslici. Teď, kdy poměry spějí k normální mírové době, přestávají jej opět pěstovati. Válka světová také naučila zdejší občany pěstovati pšenici, která dříve jenom nepatrně byla zde seta, že prý se nedařila. Po válce zavádí se i pěstování pelušky jako osvědčeného krmiva.

### **Hospodářské stroje**

Hospodářské stroje počali si rolníci pořizovati ke konci minulého století. První stroj – žentour – r. 1889 opatřil si František Pavelka č. 30. Pro úsporu času a lidské síly pracovní používalo se vždy více strojů, takže nyní podle soupisu je ve vesnici 38 žentourů, 46 mlátiček, 41 řezaček, 4 pily okružní (cirkulárky), 9 žaček, 4 secí stroje, 1 vyorávač brambor, 1 luční brány, 1 trieur.

### **Lesy**

Jak již dříve vzpomenuto, darovány byly obci v 15. století pozemky, z nichž nejvíce bylo lesů. Užívány byly starousedlíky společně. V roce 1870 však podle porovnání ze dne 20.XI. 1869 rozdělilo se o les 32 usedlíků (rolníků), a to o parcely: 766, 992, 1061, 1064, 1065, 1066, 1155, 1157/2, 1160/a, 1160/b a malé parcely 1082, 1156, 1158 a 1159. Za některé z těchto parcel vyměněny byly jiné parcely lesní a zceleny. Byli to tito usedlíci: Křinc Filip čís. 6, Jílek František č. 8, Němec Emanuel č. 9, Proks František č. 10, Kučera František vbor č. 11, Haška František č. 12, Pavelka Antonín, výborník čís. 30 (dostal 2 díly jako majitel statků čís. 13 a 30), Haška František č. 14, Haška Josef č. 15, Čepička František č. 16, Plíhal Franc č. 18, Peša Franc č. 20, Kšica Jan, vbor č. 21, Šikula Josef č. 23, Šikula Josef č. 24, Franc Jan

č.25, Haška Josef č.26, Juračka Antonín č.37, Peša Josef č.38, Šikula František č.39, Bajer František č.47, Kučera Johan starosta č.50 Šikula František č.66.

Tito jmenovaní podělili se o les a každému připadlo asi 20 mír. Ostatním (chalupníkům) počtem 36 pak dán byl kus lesa nyní „domkařský“ zvaného ve výměře 56 mír dohromady. Les byl vzrostlý, smíšený, jehličnatý s listnatým. Podle vypravování starých pamětníků rozdělení o obecní les bylo prý příčinou, že mnohý z gruntů přišel nazmar, neboť sedláci prý zapomněli pracovat na polích, zvykli si na pohodlný život, utráceli v hostincích, šenkýřovi platili útratu stromy, které on za babku si sám vybral. Jisté je, že od těch dob mnohý ze selských statků značně se zmenšil, když části pozemků byly dávány místo peněz za věno dětem, z části pak odprodávány. Naopak chalupníci se zvedali majetkově, polnosti přikupovali, nebo dědili místo věna peněžního, stále více dobytka chovají. Lépe hnojí a proto pole jim více rodí, zkrátka bohatnou. Ačkoliv můžeme soudit, že uvedená příčina sice také přispěla k všeobecnému úpadku selských statků, nebyla jistě jedinou příčinou, nýbrž poměry složitější, více příčin, jako zastaralý způsob hospodaření, drahá síla pracovní, neznalost hospodaření s lesem, nepřizpůsobení se novým poměrům aj. příčiny ještě. Obci zůstalo však ještě dosti lesa, při řádném, šetrném hospodaření mohl by se stát v budoucnosti záchranou potomků. Budťež nám výstrahou chyby, kterých se předkové dopustili a nekrácejme v jejich šlépějích!

## Cech

V Černovicích byl také cech řemeslnický. Cechovní artikule, pokladna a pečeť se nezachovaly, jenom pokračování účetní knihy od r. 1834 do 1859. Náleželi k němu koláři, krejčí, tkalci, obuvníci, truhláři, tesaři, kováři a bednáři. Nápis pečeti byl „Reichcech der Herrschaft Perns. In Czerno. 1827.“ Ve shora zmíněné knize zapisovány byly příjmy od nově přijatých mistrů 5 – 10 zl. konv.m., od tovaryšů i od některých učedníků 3 zl., od ostatních učňů jen 1.30 zl. Ale mistři platili špatně, protože každoročně vykazují se pohledávky, které má cechovní pokladna u nich někdy dosti značné. Ve vydání bývá obyčejně: velebnému pánovi za mši svatou o Štěpáně a Božím Těle, rectorovi (později p. učiteli) za hraní na varhany při mších, muzikantům i kostelníkům, za prach při Božím Těle a o pouti, za zprávu hmoždírů (byly cechovním majetkem), za povoz pro pana komisarank cechovnímu shromáždění a pohoštění jako při té příležitosti, za pivo a chléb při cechovním shromáždění, také mládkovi (patrně pivovarskému, aby jim dal dobré pivo) vždycky po 1 zl. ročně, almužna chudým mistrům nebo vdovám po nich, každoročně za 4 cechovní fagule a 2 funty svíček, různé opravy v kostele, cechmistřovi za kvartýr a za světlo při cechovním shromáždění. Cechmistrem v r. 1840 – 1842 byl Johann Smolík, r. 1849 Fridrich (?) Šikula.

## Řemesla nynější

V přítomné době usazení jsou zde tito živnostníci a řemeslníci: krejčích 6, obuvníků 6, stolaři 2, kováři 2, bednáři 3, tesařských pomocníků asi 9, zedníci 4, koláři 2,

tkalců asi 10, švadleny 4, mlynář 1, řezník 1, hostinští 2, tabáční prodeje 2, obchodníci smíšeným zbožím 2, pekaři 2, hokynáři 2, překupníci koží 2, sedlák 1. Řemeslníci zároveň musí se zaměstnávat zemědělstvím, neboť samotné řemeslo by je neuživilo. Chyba je také v tom, že lidé dávají synky učit řemeslu z pouhého zvyku, bez ohledu na to, bude li moci se někdy zvoleným řemeslem uživit. Hoch se řemeslu vyučí a pak obyčejně nejde do světa na zkušenou, aby se tam uchytit, ale vrací se domů, poněvadž však není důkladným řemeslníkem a již chce se státi samostatným, nikdy nevynikne a zde živoří do smrti. Mnohý ze zdejších dřevařů a nádeníků v mládí vyučil se některému řemeslu udělal však (vlastně jeho rodiče !) tu osudnou chybu, že se neodvážil rozloučit s chudým domovem.

### **Koželužství**

V roce 1887 zdejší rodák z čísla 30 František Pavelka vrátil se z ciziny a zdědiv dům číslo 13 (avšak bez polí), usadil se tam a odhodlal se stavení od základu vystavěti a zřídit zde dílnu koželužskou. Úmysl svůj provedl v roce 1890. K pohonu strojů užíval páry. Zaměstnával většinou zdejší lidi – počtem asi 16. Výrobě vadila nedochvilnost zdejších dělníků, vzdálenost od dráhy i nedostatek většího kapitálu při stagnaci koželužského průmyslu (tj. menších dílen, které velkodílnám nemohly konkurovati), takže v r. 1907 s výrobou přestal a zásobu zboží i stroje rozprodal.

### **Tkalcovství**

Od starých dob až do světové války kvetlo zde tkalcovství. Stav měli v každém stavení, i v selských, kde se tkalo aspoň v zimě. Tkaly se lehčí látky, lodeny apod. ty musily býti v továrně ještě upraveny. Pracovalo se pro továrny. Takovými zástupci továren (faktury), kteří surový materiál (osnovu a přízi na outek) tkalcům vydávali a hotové látky utkané odváděli, byl Flieger Josef č. 58 a Tápal Karel č. 57. Možno říci, že domácí tkalcovství bylo záchranou zdejších drobných lidí, chalupníků, což teprve po světové válce, kdy vůbec žádné práce tkalcovské a tím i výdělku – při velké drahotě potřeb životních nebylo, poznali a vzpomínali lepších, uplynulých časů, zejména toho, že před válkou celá vesnice chodila oblečená v šatech z doma utkané příze (tovární, vyšetřené).

### **Šindelářství**

Až do konce minulého století kvetlo zde a ještě více v sousedním Hodoníně šindelářství. Starí pamětníci vykládají, jak tamější faktov Kotlán skupoval v okolních vesnicích šindel, který odvážel na fůrách do Brna. Strouhati šindel uměli všichni u nás a zabývali se jeho výrobou, zejména rolníci Kšica, Dlapa a Pešové Josefa Antonín. Také z Hodonína Bubeník a z Brumova Hanák pěstovali obchod se šindelem ze širokého okolí.

### **Obchody**

Až do konce minulého století zde pořádného obchodu nebylo. Byly zde ovšem i před tím obchůdky, ne odborně vedené na čís. 71, 57, pak 93, 82, 5. Prvně zařídil zde v letech devadesátých min. stol. V čísle 47 obchod smíšeným zbožím, střížným i

železem František Minařík. Ze širého okolí docházeli sem lidé nakoupit. Později ještě zařídil obchod dle § 38 živnostenského řádu smíšeným zbožím František Pavelka na čísle 13. Ten má i výrobu lihových nápojů (a prodej v uzavřených lahvích) a výkroj koží i prodej obuvnických potřeb. Krupařství na čís. 82 jako nevýnosné zaniklo.

### **Hostince**

Hostpody, pokud se staří lidé pamatují, bývaly zde 2, a to „stará“ a „prajská“. První bývala panskou, nálevní právo vykoupil roku 1... od velkostatku pernstýnského. Nynější hostinec na návsi (také číslo 9) postaven je níže teprve v roce 1912 a tam ze staré budovy, výměniční dřevěné chaloupky na dvoře, živnost přenesena. Prajská bývala v tom místě, kde nyní stojí čís. 13. Trvala do roku 1893. Poslední nájemce její p. František Sedláček z čísla 59 dostal po ní název „Prajský“. Také v čísle 11 (na „žluté“) býval hostinec. Hostinská živnost kvetla v letech sedmdesátých minulého století, když se starousedlíci rozdělili o obecní lesy, a pak po světové válce. Také nálev lihovin v uzavřených lahvích tu měli obchodníci, z nich zbyl na naši dobu jen u obchodníka Pavelky, který též zanikl a zůstal jen prodej čistého lihu.

### **Studující**

Bývalo velmi těžko dáti od nás děti na studie, neboť náklad byl veliký. Teprve v nedávné době, kdy měšťanské školy byly zřízeny v okolí a mohli zdejší žáci tam docházet, usnadnil se přestup na střední, resp. odbornou školu.

**Ze zdejších rodáků nebo občanů studovali na škole vysoké :**

Škorpil Ladislav z čís. 97 na univerzitě do r. 1914, nyní je soudcem

Škorpil Oldřich z čís. 97 „technice“ do r. 1922, nyní je inženýrem

**Na střední škole, nebo jí rovné odborné studovali:**

Pavelka Josef z čís. 45 gymnásium do r. 1904, nyní je společníkem majitele bankovního závodu a zasílatelství v Kufstein (Rakousko)

Kašpar Jaroslav z čís. 97 učitelský ústav do r. 1894 nyní je řídícím učitelem

Kašpar Rudolf z čís. 97 učitelský ústav do r. 1900 nyní je odborným učitelem

Bajer Josef z čís. 47 učitelský ústav do r. 1907 nyní je řídícím učitelem

Šikula František č. 32 učitelský ústav do r. 1908 nyní je správcem školy

Kučera František č. 35 učitelský ústav do r. 1910 nyní je správcem školy

Šikula Antonín č. 29 učitelský ústav do r. 1916 nyní je odborným učitelem

Plíhal František č. 18 stř. hospodářská škola 1919 nyní hospodářským správcem

Kalvoda Zdeněk č. 96 stř. hospodářská škola 1908 nyní hospodářským správcem

Kalvoda Vilém č. 96 něm. lesnickou 1905 nyní je lesmistrem

Kalvoda Vladimír č. 96 něm. lesnickou 1913 lesním příručím

Odborné školy s nižším vzděláním než střední, zejména obchodní, koželužské absolvovalo více zdejších rodáků.

### **Nehody a neštěstí**

Podle starých pamětníků v r. 1877 zabit byl neznámými pachateli rolník Juračka Antonín z čísla 27 cestou z Brna za Bedřichovým.

Roku 1... utopil se ve studni před domem č. 23 hoch, ve studánce před čís. 73 hoch Flieger

Sebevraždou zahynuli : Roku 1833 Sedláček č. 101, roku 19.. M. Fliegrová otrávením, r. 1922 řezník Adámek z Lysic oběšením.

Nakažlivé nemoci byly: r.1866 cholera, zemřeli na ni 2 lidé Němec Emanuel a ... . R. 1917 tyfus (břišní), zemřel hoch Václav Jílek, v r. 1918 španělská chřipka z mnoha onemocnělých zemřel jen 17 letý Jos. Musil

Požáry zde byly:

R. 1891 od komína chytlo se na půdě domku č. 5, kde byl kupec Meluzín a stavení i vedlejší Ondrovo č. 6 vyhořelo. R. 1894 vyhořelo stavení č. 54 od žhavého popele vysypaného na hnuj. R. 1894 vyhořel domek č. 53, neznámo z jaké příčiny. Také z neznámé příčiny vyhořel v roce 1919 dům č. 96, revír, říká se, že buďto blesk uhořel (ale to není pravděpodobné, byla jen bouřka malá z nepatrného mraku a vzdálená), nebo a to je pravděpodobnější, že byl požár založen. R. 1919 stodola při č. 29 byla zapálena bleskem a shořela. Také tu byly 2 požáry lesní, r. ... shořel kus lesa, a r. 1921 les (seč) Francova č. 33, chytlo se od neudušeného ohně, který děti měly rozdělaný na pastvě. Bouřky bývají časté a již několikrát zaviniily neštěstí, jak udeřením blesku, tak náhlou zátopou na lukách a na svahu položených polích. V r. 1921 byly 2 povodně při bouřkách, r. 1922 jedna. Na polích voda vybrala půdu s plodinami a mnoho škody nadělala. 12.6. 1922 uhořel blesk, ale bez škody do čís. 10, začínající oheň byl ulit. 15.8. 1922 uhořelo do č. 58 a bleskem zabit byl hospodář Bohumil Flieger, ostatním nestalo se nic. 1.6.1923 uhořel blesk do čís. 102 a zabil krávu ve chlévě. Vícekrát uhořelo do stromů poblíž vesnice.

Při kácení dříví v panském lese dosti často stane se nehoda. Tak pohmožděn byl Ostrý Josef z čís. 81. R. 1923 Josefu Haškovi z čís. 14 při vožení klád byla rozdracena noha.

Nemoci dobytka (nakažlivé) : R. 1922 u hovězího dobytka měknutí kostí, 1922 – 1924 vzteklina psů a koček a přísná kontumace, 1923 nákaza pohlavních ústrojů skotu, dobytek sice nehynul, ale krávy zůstávaly neoploďnény.

Neúroda : podle starých pamětníků neúrodné roky byly : 1845 – 1 míra žita stála 20 zlatých, 1916. V poslední době katastrofální byl r. 1921 pro sucho. Tehdy od 7. 5. do října kromě 3 krátkých nevydatných dešťů vůbec nepršelo. Proto byla velká neúroda sena, jařin, bramborů a zelí. Otavy vůbec nebylo i pastvy pro dobytek se nedostávalo. Ceny dobytka do té doby velmi vysoké klesly o 75%. . R. 1923 sluší poznamenat jako velmi úrodný na houby, které rostly až do prosince, kdy napadl sníh.

**Budovy  
obecní**



Od starodávna měla obec pastoušku v níž bydlíval obecní pastýř, později chudí příslušníci obce, kteří nemohli nikde bytu nalézt, většinou pro svoji neschopnost k práci. Když těch přibývalo, byla obecní pazderna (již nebylo jí potřebí, neboť pěstování lnu se již nevyplácelo) přeměněna též na obytnou budovu pro chudinu. Pastouška i pazderna mají jedno domovní číslo, 62. Bydlí v ní zdarma rodiny i jednotlivci. R. 1911 bylo nařizeno každé obci pro případ epidemie opatřiti si zvláštní budovu, nemocnici. Postavena byla tedy na horním Výpustku budova č. 103 a ta i zařízena pro 2 nemocné a byt pro jejich ošetřovatele. K nemocničním účelům nebylo jí nikdy použito, a můžeme bezpečně tvrdit, že nikdy i v budoucnosti nebude. V době poválečné, kdy byla bytová nouze velmi citelná, byla pronajata 2 nájemníkům. K těmto budovám obecním počítáme také hasičské skladiště, márnici a pomník padlým zdejšími občanům ve světové válce.

Hasičské skladiště postaveno v r. 1893 nákladem 600 zl. R. 1900 při rozšiřování hřbitova postavena i márnice. Podrobnější údaje o tom obsaženy jsou ve stati o kostele. R. 1923 obecní zastupitelstvo se usneslo, že postaví zdejšími občanům padlým ve světové válce pomník. Místo pro něj vyhlédnuto v rohu farské zahrady proti kříži při cestě z návsi do kostela. Potřebný pozemek přenechal farář Jičínský zdarma. Pomník dodala dílna Uhlířova z Nedvědice. Je to podstavec s jehlancem z bělošedého žilnatého mramoru Nedvědického, na jehlancu umístěny jsou podobanky se jmény padlých a dole je příslušný nápis. Náklad na podobanky a vytesání jmen nesli vždycky příbuzní padlých, a to dohromady částkou 1060 Kč., za pomník samotný zaplatila obec 1800 Kč. Pomník odhalen byl 1.11.1923 řečí faráře Jičínského. Ženy – příbuzné padlých ozdobily místo kolem pomníku vysázením květin, obec věnovala oplocení a bude se starati o udržování pomníku a jeho okolí v dobrém stavu.

## **Spolky**

### **Hasiči**

V obci vznikaly časem spolky: a) na obranu majetku: záložna, sbor hasičský, dobytčí pojišťovna odbor Národní jednoty b) tělocvičné: Orel, Sokol, c) politické: Katolická omladina Lidová jednota a Domovina d) jiné: Družina legionářů **Jednota dobrovolných hasičů** založena byla r. 1892 přičiněním tehdejšího starosty obce Františka Pavelky, koželuha. Obec tehdy zakoupila stříkačku a nutnou výzbroj. Výstroj pro 40 činných členů byla pořízena z vyprošených darů. R. 1893 postaveno skladiště a koupena druhá stříkačka (malá) zánovní ze sousedního Hodonína. Prvním a dlouholetým předsedou byl František Pavelka, který o sbor se velmi staral, začež jmenován i čestným členem. Předsedou potom také byli vždy jistý čas Peša Antonín č. 38 Pavelka Josef č. 30 a Sedláček Leopold.. Náčelníkem byli: Čepička František č. 26, pak Pavelka Josef, Kučera František č. 11, peša Antonín č. 38, Peša Josef č. 100. Za 30 let svého trvání působil sbor při 18 požárech a to v Černovicích 6 x (2 požáry z nich byly lesní), v Tasovicích 3 x, v Bedřichově, Brumově a Hodoníně po 2 x (1 lesní). Nejmenší počet činného členstva - 19 - byl za

války. Dosud zemřelo 16 členů a 3 padli ve válce. Sbor je vyzbrojen : 2 stříkačkami, 1 berlovkou, 16 m savic, 280 m hadic, 2 žebří hákovými a 6 střešními, 1 dvoukolovým navijákem, 2 bouracími háky a kopáčem, 2 lany.

### **Záložna**

František Pavelka, kožešník a Josef Jičínský farář v Černovicích a Karel Pavelka mlynář z Hodonína dali popud k založení záložny Raiffeisenovy v Černovicích pro okolí a 20.6.1897 po schválení stanov byla 1. valná hromada „Spořitelního a záloženského spolku v Černovicích, zapsaného společenstva s neobmezeným ručením“. Za členy přistoupilo hned 35 občanů z Černovic, Tasovic a Hodonína. Členem mohl být jen svéprávný, plnoletý člověk, který nebyl členem jiného, na neobmezeném ručení spočívajícího spolku úvěrního. Jeden společenský podíl byl ustanoven na 5 zl. prvními do představenstva zvoleni :

Pavelka František, kožešník z Černovic předsedou

Pavelka Karel ml., mlynář z Hodonína - člen

David Jan , rolník z Hodonína - člen

Škrabal Josef , rolník z Tasovic – člen

Plíhal František, rolník z Černovic – člen

A 9 členů dozorců rady . Prvním pokladníkem zvolen Josef Jičínský, farář z Černovic

Představenstvo smělo jednotlivému členu půjčiti nejvýše 500 zl. Nejvyšší suma vkladu ustanovena na 3 000 zl. Úrok z vkladů stanoven na 4%, ze zápujček na hypotéky 4 ½%, na dlužní listy 5%. Lhůta výpovědní do 50 zl. hned, do 300 zl týden, do 1000 zl měsíc, nad 1000 zl čtvrt roku. Nejnižší vklad stanoven na 1 zl. Spolek přistoupil za členu Ústřední jednoty Raiffeisenek na Moravě.

Činovníky byli :

a) předsedou : Fr. Pavelka 1897 – 1904, 1919 – dodneška,

Pavelka Jos. Rolník z č. 30 1904 – 1916

Peša Antonín. Rolník z. č. 38 1916 – 1919

b) pokladníkem : Jičínský Josef 1897 – 1902, 1904 – 1910

Kučera Fr. Rolník č. 11 1902 – 1904

Sedlář Antonín domkař č. 53 1910 – podnes

Pozdější změny v ustanoveních : výše vkladu neobmezena, úrokování vkladů 4 ½%, výpůjček 5%, nejvýše možno půjčit 20.500 Kč, přes ně jen s povolením valné hromady, lhůty výpovědní okamžité. V r. 1923 výše vkladů dosáhla 1.055.174.89 Kč, V r. 1923 výše výpůjček dostála sumy 191.972.89 Kč. Z čistého výtěžku záložny působením jejího předsedy Fr. Pavelky zakoupeny a zdarma k použití dány občanstvu hospodářské stroje luční brány a tricur. Také každoročně na pomůcky dostávají školy zdejší, v Hodoníně a Tasovicích určitý obnos.

V době světové války byla záložna nucena upisovati rak. válečné půjčky. Upsala jich celkem za 22.000 Kč. Po převratu pak tyto půjčky s doplatkem 75% byly převedeny na IV. čl. Státní půjčku. Občané z Černovic půjčili také 43.300 Kč, obec Černovice sama 9.500 Kč na rak. válečné půjčky.

## **Dobytčí pojišťovna**

*Dobytčí pojišťovna (samostatná) byla zařízena v Černovicích 1.7.1907 a trvala celkem 2 roky.*

*V r. 1907 bylo pojištěnců 75 a měli pojištěno 296 kusů skotu*

*V r. 1908 bylo pojištěnců 79 a měli pojištěno 276 kusů skotu*

*V r. 1909 bylo pojištěnců 74 a měli pojištěno 254 kusů skotu*

*Krátký čas (1/2 roku 1908) bylo zde členy i 41 chovatelů dobytka z Tasovic s pojištěnými 112 kusy hovězího dobytka. Pojistné platilo se ½ ročně předem a to .. % odhadní ceny kusu. Za dobu trvání spolku - dle neúplných zápisů – padlo 7 kusů. Za padlé dobytče vyplácela se plná cena odhadní beze srážky a to bylo příčinou, že pojišťovna také brzo přestala existovati, neboť ukazovalo se, že bude dopláceti stále, když dobytek počal padat (velmi často po úrazu) takřka epidemicky. Proto se spolek dobrovolně rozešel.*

## **Odbor Národní jednoty**

*Asi v roce 1902 na popud nadučitele Ad. Škorpila založen zde byl Odbor Národní jednoty pro jihozápadní Moravu. Předsedou byl obchodník Fr. Minařík, jednatelem Škorpil. Členů bylo s počátku asi 50 a odbor vyvíjel pěknou činnost. Pořádány byly přednášky většinou rázu hospodářského, měl svou knihovnu zábavnou – asi 120 svazků, vysazoval ovocné stromoví při silnici, založil na části horního Výpustku vrbovnu pro pěstování vrby košíkářské. Odbor dostával ze svého ústředí v Brně peněžní subvence : 100 Kč na knihovnu, 60 Kč na plemeného kance, 100 Kč na vrbovnu, 60 Kč na zalesňování. Když naduč. Škorpil v r. 1911 odešel do Lysic, odbor pro neúčast členstva nevyvíjel žádné již činnosti, knihovna přenesena do Tasovic a i tam zanikl. Ovocné stromoví vyhybnulo, kozy zničily i vrbovnu. Jako všechny spolky v minulosti, týž osud stihl i odbor, a to pro neobětavost členstva, neochotu ke kázni a práci, zkrátka pro nezřízenou sobeckost lidí tak padlo již více a dobrých myšlenek na půdu neúrodnou.*

## **Katolická omladina**

*V době před světovou válkou počaly již politické strany k posílení svého mocenského postavení zakládati po venkově své spolky. Prvně v r. 1911 založila v Černovicích svoji jednotu strana katolicko- národní (křesťansko-sociální) a dala jí název Katolická omladina. Byl to tedy dorost, na který by se snáze dalo působit, aby kádr členstva i v budoucnosti byl zajištěn. Spolek kromě výletu nebo zábavy nevyvíjel jiné činnosti, jen před volbami do zemského sněmu a říšské rady agitoval pro kandidáty své strany. Předsedou tohoto spolku byl Al. Tápal č. 57.*

## **Orel**

Od r. 1912 omladina přeměnila se v tělocvičnou jednotu „Orel“, která trvala do světové války. Členů činných (mláďenců) bylo asi 13, cvičili ve škole, z tělocvičného nářadí měli hrazdu. Náčelníkem jejím byl Ostrý Josef č. 104. Sehráli i divadlo. Jako všechny jiné spolky, i tento pomínil pro nedostatek zájmu, tj. nechtěl ke práci v něm. Po válce, r. 1919 založeny zde již 2 politické spolky: Lidová jednota (býv. křesťan.-soc.) a Domovina (býv. str. agrární)

### **Lidová jednota**

„Lidová jednota“ měla asi 63 členů, předsedou a důvěrníkem jejím byl František Jílek č. 26, později K. Blažek č. 51. Kromě agitace při volbách jiné činnosti nevyvinula. Členstvo pořádalo 1x divadel. představení a také několik tanečních zábav.

### **Domovina**

„Domovina“ spolek malozemědělců při straně republikánské, jako předešlá neměl žádného významu, ani trvání, jedině při volbách do Národního Shromáždění r. 1920 a do obecního zastupitelstva r. 1923 její členové vystoupili agitačně. Pro své členy r. 1919 za nedostatku laciného krmiva objednala melasu. Důvěrníkem jejím a předsedou byl V. Peša č. 24. Měla asi 28 členů.

### **Sokol**

21.8.1920 po přednášce odborného učitele Vl. Adamička z Kunštátu založena zde byla odbočka Kunštátské tělocvičné jednoty Sokol. Přihlásilo se 36 členů (z Černovic, Tasovic a Brumova) a z nich cvičilo asi 10. Odbočce ponechána úplná samospráva, takže i své činovníky si volila. Starostou byli Fr. Pavelka st. č. 13, v r. 1922 Vác. Peša (č.24), r. 1923 Fr. Čepička (č.16). Náčelníkem byli: Peša František č. 100, pak Vavříček Fr. ml., Musil Vincenc. Ale duše spolku, která jej udržuje při životě je uč. V. Prutký, nyní v Tasovicích. 7. sletu všesokolského r. 1920 účastnilo se 7 členů. Každoročně pořádá se veřejné cvičení za pomoci ostatních spolků sokolských, r. 1923 pořádán byl Dětský den. Spolek vlastní tělocvičné nářadí - hrazdu, bradla, kladinu, stojany ke skoku, 2 žíněnký a stojky a odbornou knihovnu. Cvičí v záložní třídě ve škole. Členstvo pořádá občas (ročně 2-3) divadla, většinou veselohry v místních hospodách. S počátku kromě mužů cvičily i ženy a dorost mužský. Poněvadž nebylo schopných cvičitelů a obětavosti členstva, spolek upadá i členstva (zvláště činného) ubývá.

### **Družina legionářů**

Legionáři vrátili se do vlasti v různou dobu, koncem r. 1918 a v r. 1919 italští a francouzští, ruští pak až v polovině r. 1920. Po vrácení se těchto, pocítovala se potřeba organizovati se ve spolky proto, aby bylo sociálně slabým umožněno nalézt podpory a existence. Tak vznikaly spolky legionářské, které byly s počátku soustředěny ve 2 ústředí nepolitické, ale přece s politickým náterem, tzv. Družinu (nár. demokr.) a Svaz (socialist., Na podzim r.1920 zřízena byla zde jednota Družiny pro Č. a okolí (Hodonín, Tasovice, Broumov). Předsedou jejím byl uč. V.

*Prutký. Organizováno bylo celkem asi 15 členů, kterých postupně ubývalo, jak rozcházeli se do světa za svým povoláním, neboť někteří byli přijati do státní služby: k četnictvu, poště, bernímu úřadu. Jednota pořádala zde také 1 divadlo. Když jí členů stále ubývalo, až jich zbylo 6, tiše se rozešla.*

## **Život**

### **kulturní:**

#### **přednášky**

*Jaký byl život osvětový ve vesnici dříve, tj. asi od začátku tohoto století, nedá se bohužel pro nedostatek záznamů zjistit. Ale podle pamětníků příležitostně bývaly zde pořádány přednášky (1-2 ročně) hospodářského rázu Odborem národní jednoty. Se zánikem Odboru přestala i tato osvětová činnost. Teprve od převratu počíná rušnější činnost osvětová a lidovými a lidovými. Děje se jednak veřejnými přednáškami, zejména při oslavách státních a památných dnů. Při sázení „lípy svobody“ – r.1919 zasazeny byly 2, jedna na rozcestí pod farskou zahradou, druhá v dolním konci – říd. uč. Novák přednáší o stromových slavnostech, při oslavách 28. října přednáší ř. uč. Hons o významu 28. října. K těmto veřejným přednáškám řadí se i besídky s rodiči, které učitelský sbor občas pořádá s přednáškami rázu výchovného a informačního o životě dětském. Silnější vzdělávací činnost projevuje se ve spolcích Sokola a sboru hasičském, kde vzdělavatelé uč. Prutký a ř. uč. Hons členstvu přednášívají o významných událostech a osobách pro náš národ a působí k lepší rozumové a mravní výchově členstva spolků.*

#### **Divadla**

*Divadlam nejen bavit, ale i vzdělávat počal zde prvně už Švarzberger, seskupiv kolem sebe mládež, se kterou jako režisér hrával snadnější kusy obsahu veselého i vážného. Dnes již staří, tehdejší ochotníci, rádi vzpomínají tehdejších dob. Opatřili si jeviště, které později darovali hasičskému sboru, poněvadž vlastně tak nemělo žádného pána, který by se o ně staral, když tito ochotníci byli jen příležitostně sdružení, nebyli spolkem. Na tomto jevišti hraje se dosud.. V posledních letech zejména Sokol(režisér uč. Prutký) hrává ročně 2-3- divadelní kusy, obvykle veselo hry. Hravá se v některém hostinci a po divadle bývá obvykle taneční zábava. I ve škole bývají pořádána divadelní představení dětského rázu výchovného, do této doby asi 6 kusů bylo sehráno za řízení učitelů.*

#### **Zábavy**

**a**

#### **zvyky**

*Při všech možných příležitostech pořádají se zde taneční zábavy, tento přezitek starých časů. Tak na ostatky, o pouti, o obžínkách, o hodech, na poslední neděli (před adventem), před odchodem odvedenců, pak i spolky mívají v zimě ples, v létě výlet, po divadle bývá taky tanec, o svatbách, takže na měsíc připadá nejméně 1 taneční zábava (ostatky trvají 3 dny, hody 2). A všechny bývají dosti navštívené. Hody s poslední neděli a ostatky pořádá chasa. O hodech postaví hoši máji před hostincem a*

provedou scénu s beranem, ve které účinkují Kat a Pardon. Přitom čte se ortel, v němž víceméně vtipným způsobem bývají připisovány beranovi všechny skutky, při kterých se některé osobě z vesnice stal malér. Pak bývají připitky a zahájení tance všemi osobami přítomnými, které jsou vyzývány k tanci stárkem i 2 mládky (muži zase stárkou a 2 mládkami). O ostatcích chasa pořádá průvod maškar (žida cikánky, kominíka apod.) s hudbou od stavení ke stavení, kde vybírají peněžní dary. Stínání kačera, které před lety bylo o hodech oblíbeno, bylo právem policejně zakázáno pro nelidské týrání zvířat. Za zmínku stojí také „zatahování“ o svatbách, které provádějí obyčejně staré ženy, ale někdy i mládež proto, aby od svatebčanů vybrali peněžní dary – jako obyčejně na „dobročinný“ účel (tj. na propití).

Zajímavé je, že starých dob udržel se zvyk nazývatí lidi ne příjmením, ale po domě, např. v domě čís.14 říká se u „Běhounů“, domu č.12 „Mikuláškoví“, č. 15 „Fadrný“, č. 27 „u tesařů“ a t.d. Tak rozeznávají rody při často stejných příjmeních přídomkem u Jílků – Nečesánků (v čís. 8)

Z místních pověstí udrželi se dosud o Hejkalovi z Podčečí, o světýlkách, o staré Blažkové, o hadovi, o zlodějích Ficích. Pověřivost, jako ve všech místech od světa vzdálených, je velká.

V mluvě za povšimnutí stojí 7. pád množný rodu mužského s koncovkou – ami (zubami, domami, nehtami, kabátami) potom vsuvné „d“ ve slovech s 2 n : padna(-panna, loutka), kroupám říkají „šustky“, tlustému člověku „dokonalý“.

## **Knihovna**

### **obecní**

Knihovna obecní založena r. 1920 tím, že obec zakoupila 20 vázaných knih a učitelský sbor na její rozmnožení daroval 36 knih vázaných a 11 nevázaných, které vyřadil z učitelské knihovny.

K řízení jejímu zvolena ob. zastupitelstvem 1. knihovní rada složená z předsedy Fr. Jílka, rolníka č.26, knihovníka L. Honse, říd. uč., pokladníka Jos. Kšice, rol. syna č. 32, jednatele K. Blažka, domkaře č. 51 a člena jos. Hašky, rolníka č. 14. Umístěna byla ve škole, kde jí propůjčena dočasně 1 skříň. Zařizovací náklad byl 342,40 Kč, a do obecního rozpočtu zařazována je ročně položka 300 Kč na její udržování. Činnost půjčování započala v únoru 1921. Půjčuje se od října do května, v neděli dopoledne.

R. 1921 bylo na půjčování 61 knih, z nich zábavných 57, naučné 4,

Výpůjček 198 od 180 vypůjčovatelů (37 různých čtenářů)

r.1922 výpůjček 273 od 193 vypůjčovatelů (35 různých čtenářů)

r.1923 výpůjček 445 od 247 vypůjčovatelů (31 různých čtenářů)

### **Škola**

Ve stol.18. od doby, kdy v Černovicích zřízeny byla kostelní expositura, až do r. 1817 vyučovalo se v jedné třídě v dřevěné budově, která stávala blízko nynějšího č. 3. O počtu žáků a příškolských obcích není zpráv. R. 1793 stal se zde učitelem Tomáš Štarha (do r. 1840). Založil prý pamětní knihu, ta se však nedochovala na naše časy. Za něho v l. 1816 – 1817 postavena byla pro školu nová zděná budova, nynější č.3

za školou. Dle ústního podání jeho pomocníkem byl jakýsi Krušina. Nástupcem Štarhových se stal Jan Dědek. Z doby jeho působení uchovány jsou již ve školním archivu úřední spisy z r. 1847 „Týdeník“ a „Matrika školní“. V 1. oddělení vyučovalo se tehdy hláskování, slabikování s pravidly, čtení, začátkům psaní, z počtů pamětné i písemné sčítání. Ve 2. oddělení: čtení v I. A II. Díle s výkladem, krasopisu a diktando, z počtů pamětnému i písemnému násobení, čtení epištoly a evangelia a ministranci.

Tehdy bylo žáků : z Černovic : 41 hochů, 39 děvčat = 80  
 z Tasovic : 15 hochů, 10 děvčat = 25  
 z Hodonína : 12 hochů, 10 děvčat = 22  
 Celkem 68 hochů, 59 děvčat = 127

R. 1848 začíná „Kniha o pilnosti“ (rozumí se, že německy) a končí r. 1864. V ní jsou zapsáni žáci podle obcí, jich rodiče, staří, kdy vstoupili a známky z náboženství, hláskování, čtení s pravidly, psaní, počtů z paměti, mluvnice, schopnosti a z mravů. Také zameškání školy bývalo zaznamenáno. Výroční prázdniny bývaly : žňové v srpnu a bramborové ke konci září, nebo v říjnu podle potřeby. Trvaly celkem přes 30 dní. Roku 1850 bylo žáků :

Z Černovic ze 72 domů : chlapců 39, děvčat 43 = 82  
 Z Tasovic ze 42 domů : chlapců 13, děvčat 10 = 23  
 Z Hodonína 44 domů : chlapců 12, děvčat 14 = 26  
 Všech chlapců 64, děvčat 67 = 131

Chodilo na opakovanou hodinu :

Z Černovic ze 72 domů : chlapců 28, děvčat 23 = 51  
 Z Tasovic ze 42 domů : chlapců 13, děvčat 5 = 18  
 Z Hodonína 44 domů : chlapců 8, děvčat 11 = 19  
 Všech chlapců 49, děvčat 39 = 88

Roku 1860 bylo žáků :

Z Černovic : chlapců 24, děvčat 45 = 69  
 Z Tasovic : chlapců 13, děvčat 16 = 29  
 Z Hodonína : chlapců 16, děvčat 20 = 36  
 Všech chlapců 53, děvčat 81 = 134

Chodilo na opakovanou hodinu :

Z Černovic : chlapců 19, děvčat 19 = 38  
 Z Tasovic : chlapců 7, děvčat 9 = 16  
 Z Hodonína : chlapců 5, děvčat 10 = 15

Všech chlapců 31, děvčat 38 = 69

Roku 1877 bylo žáků :

Z Černovic : 108 žáků

Z Tasovic : 49 žáků

Z Hodonína : 53 žáků

Celkem 210 žáků

Roku 1882 bylo žáků :

Z Černovic : 126 žáků

Z Tasovic : 60 žáků

Celkem 186 žáků

Matrika školní začíná r. 1867 německy a částečně česky a končí úplně česky. R. 1869 přišel první český přípis od okr. hejtmána Pelikána. Z toho roku je i nařízení ministerstva, kterým dosavadní působnost škol. Dozorců (děkanů) přechází k politickým úřadům okresním. Učitel Dědek se podepisoval do r. 1970 stále Johann diedeck, nebo Joh. Dědek, od té doby Jan dědek, učitel měl 1 jitro 901 ... pole, louku na 2 centy sena, platu 47 zl. 58 kr. a 12 sáhů dříví ročně.

R. 1871 vřaděny byly Černovice do III. třídy platové při placení školního platu, platilo se 4 kr. týdně za každé dítě (sobotáles). Toho roku byla zvolena místní školní rada:

Ant. Pavelka, gruntovník v Černovicích č. 30 , předseda

Fr. Jurněčka gruntovník -,- 29

Fr. Sedlár gruntovník v Hodoníně místopředseda

Jos. Škrabal gruntovník v Tasovicích

Jan Dědek, učitel

Matěj Líkař, správce a zástupce velkostatku hraběte Mitrovského

Od 1.10.1879 škola rozšířena na dvoutřídní. Pro 1. třídu opatřena byla místnost v domě č. 73. R. 1880/81 docházeli do zdejší školy poslední žáci z Hodonína. R. 1881 – 1882 vystavěna nová školní budova na bahnitě školní louce. Postavena byla celkovým nákladem 16.000 zl. Stavěl ji Fr. Šmídek stavitel v Teruřkách, dohlížel Jindřich Severa, zedn. mistr z Bojkovic. Tesařskou práci provedl Karel Šustr, tesařský mistr z Lysic, zámečnickou Jos. Hejl z Lomnice, stolařskou Ant. Baráček z Černé Hory, sklenářskou Jan Moravec z Nedvědice, natěračskou Osvald Baráček z Černé Hory. Zednická a nádenická práce stály 2585 zl. , tesařská 439 zl.

,zámečnická 875 zl. ,stolařská 618 zl., sklenářská 358 zl., natěračská 207.. Co stál materiál a povozy, nedalo se zjistit, patrně asi zbytek do 16.000 zl. tj. asi 11.000 zl. Do základů byly kladeny napřed celé stromy čerstvě poražené i s větvemi, na ty teprve stavěny základy. Ale proto přece je stále nebezpečí, že někdy, až shnije dřevo dole, základy povolí a budova se počne bořit. Poněvadž je budova na bahně, vlhkost



proniká do zdiva a tvoří se houba. Již r.1885 spadl strop v dolních záchodech žákovských a r. 1891 strop u komory, protože byly prostoupeny houbou. R. 1902 opravena chodba k horním záchodům, neboť trámy pod ní byly houbou zničeny a r. 1910 strop v přízemní třídě byl houbou stráven, proto musil být zaklenut na železné nosiče.

Škola i hospodářské stavení při ní byly pokryty původně šindelem, ale ten po čase schátral, tak r. 1898 byla navrch pokryta pálená křídlice. R. 1900 přistavěna vně dvora dřevěná kůlna na školní dříví. R. 1907 střecha školy opatřena 3 hromosvody. R. 1911 zařízen byl vodovod ze školní louky vedený.

R. 1886/87 zavedeny byly zde všeobecné úlevy docházce školní pro žáky 7. a 8. škol. roku od 1./IV. do 31.X. a od 15./IX. Do 31./X. pro žáky 6. škol. roku. Tyto všeobecné úlevy trvaly do r. 1922. Od té doby musí každý žák chodit plných 8 let do školy. R. 1892 bylo zřízeno na obecním pozemku při silnici před školou letní tělocvičště. R. 1898 byla zavedena služba školníka.

Od r. 1899 do 1903 táhnoucí se spor místní školní rady a obce zdejší s místní škol. radou a obcí v Hodoníně pro příškolní osady Beranky, byl konečně Nejvyšším c.k. správním dvorem rozhodnut, aby děti z Beranky byly přiškoleny do Hodonína. V té době některá děti z Beranky zcela nikdy, nebo jenom kdý se jim zachtělo, sem do školy přicházely, v Hodoníně byly odmítány, sem pro neschůdnou cestu rodiče je posílali nechtěli.

R. 1903 obecní zastupitelstvo se usneslo, že pozemek na němž škola stojí, ve výměře 10.61a daruje se škole, aby tato měla samostatnou položku v knize pozemkové.

R.1904 rozšířena škola na trojtřídní. Jak se vyvíjelo zařízení školy, viděti z následujících čísel :

R.1907 měla žákovská knihovna 250 svazků, r. 1923 svazků 107

R.1907 měla učitelská knihovna 115 svazků, r. 1923 svazků 176

R.1907 měla učebnic pro chudé 143 svazků, r. 1923 svazků 77

R.1907 měla učebních pomůcek 260 čísel , r. 1923 čísel 326

(r. 1902 těchto bylo pouze 57 čísel !)

R. 1907 František Jurečka, výměnkář z čís. 29 učinil z pozůstalosti své nadaci 3000K, z jejíž úroků po úmrtí vdovy Jurečkové každoročně chudí žáci černovské školy mají býti ošacováni. Znehodnocením valuty a stoupnutím drahoty po světové válce ovšem tento dobrý úmysl byl velmi poškozen. R. 1912 vyškoleny byly Tasovice, které si samy jednotřídní školu postavily, a zdejší škola redukována byla na dvoutřídní. Měla tehdy žáků :

Chlapců 57, děvčat 46, celkem 103.

Za světové války (od r. 1915 – 1920) a po ní bylo vyučováno polodenně, protože byl zde jen 1 učitel. Polodenním vyučováním, hromadnými úlevami pro vypomáhání při polní práci a častým přerušováním vyučování, poněvadž učitel konal soupis osevných ploch a zásob obilí i rekvizice, utrpělo značně jak vzdělání, tak i mravné chování žáků.

## Učitelé

Působili zde tito učitelé :

Štarha Tomáš - učitel 1793 – 1840

Krušina učitelský pomocník

Dědek Jan - učitel 1840 – 1880

Hladilová Anděla - podučitelka 1/8 1879 – 19/4 1885

Kašpar František - nadučitel 1/III. 1881 – 31/XII. 1901

Kašparová Frant - industr. učitelka 1/XII. 1883 – 1/III. 1888

Čapka František - podučitel - 3/XII. 1888

Kašparová Anna - ind. Uka 1/III. 1889 – 31/VII. 1894 – provd. za Bažanta

Bažant Jan - prov. podučitel 2.11.1889 27/9.1890 def. poduč. 1/7. 1894 31/8.1898

Ferebauer Rudolf - prov. poduč. 16/9.1891 – 31/8.1894

Švarzberger Jan - zat. poduč. 1/9.1898 – def. poduč. 1/5.1901, def. uč.

I.tř.11/XI. 1904 – 1/V.1906

Reichingová Helena - ind. uka. 1/IX.1898 – 14/V.1906 (provd. za Švarzbergra)

Škorpil Adolf - naduč. 1/IV. 1902 – 1/XII. 1910

Kočiřík Vladislav - zat. poduč. 1./X.1904 – 15./IX.1905

Reichingová Isabela - zat. uka 1./X.1905 – 1./X.1907

Peka Josef - zat. uč. 16./IX. 1906 – 30./IX.1906

Lepková Marie - ind. uka. 16./IX.1906 – 1./IV.1909

Trapl František - uč. I. tř. 1./X. 1906 – 30./IX.1908

Vaněk František - prozat. Uč. II. tř. 1./X.1907 – 1./X.1909

Nosál Metoděj - výpomoc. uč. 1./IV.1908 – 31./VIII. 1908

Bajer Josef - (zdejší rodák) zat. uč. II. tř. 21./IX.1908 – 1./IX.1909

Spílková Anna - ind. uka. 1./VII. – 31./VIII.1909

Švábová Marie - ind. uka. 1./IX. 1909 - 15./IX.1911

Fučík Vincenc - uč. I. tř. 1./VIII. 1909 – 15./XI.1912, pak přikázán na exposituru do Tasovic

Čapek František - zat. uč. 1./X.1909 – 1911 zastřelil se

Verner Jindřich - výp. uč.1./XII. 1910 - 31./XII.1911

Novák Jan - naduč. 1./IX.1911 – 1./XI.1920

Kynzlová Marie - ind. uka. 1./XII.1911 – 15./III.1920 (docházela z Bedřichova)

Šilhanová Marie - výp. uka. 1./X.1911 – 1./X.1913

Hloušek Josef - zat. uč. 1./X.1913 – 31./III.1914

Zahradník Antonín - zat. uč. 8./V.1914 – 1./V.1919

Šikula Antonín - (zdejší rodák) zat. uč. 19./IX.1914 – 25./I.1915

Kučera František - (zdejší rodák) uč. a zat.spr. šk. 15./IX.1915 – 1./VII.1916

Bajer Josef - (dříve již jmenovaný) zat. spr. šk.31./VIII.1916 – 31./XII.1918

Drobná Bohumila – ind. uka. 15./III.1920 - do dneška

Prutký Vincenc - zat. uč. 1./IX.1920 – pak def. uč. 13.XI.1922- 31./VIII. 1923

Hons Lambert - zat. spr. šk. 1./XI. 1920 , pak říd. učitel 1./XI. 1921 – do dneška

*Bukáčková Bohuslava - výp. uka. 1./IX. – 30./IX.1923*

*Srba František - výp. uč. 15./X.1923 – do dneška*

*U definitivních správců školy jsou jejich jména podtržena.*

## **Kostel**

*Jak již dříve uvedeno, připomíná se v Černovicích fara (a tedy i kostel) již r. 1286. Podací kostelní jmenuje se pak r. 1596, kdy náleželo pánům na Pernštýně. Později byl zdejší kostel filiálkou Doubravnickou, až r. 1757 zřízena tu expositura. Tehdy měl duchovní správce od obcí přifařených (Černovic, Tasovic a Hodonína) ročně 58 zl 6 kr, od lomnického faráře 12 zl, od doubravnického 11 zl 54 kr, což konsistoři doplněno na 182 zl. Z expositury stala se r. 1785 lokálka. Desátek odváděl se do Doubravníka (z lánu 2 mázy másla, hrubá čtvrt žita a na penězích asi 30 kr. Poněvadž kostel byl již chatrný (stával v něm oltář), v l. 1778-1780 byl znovu zbudován v nynější podobě.*

*Kostel patřil od začátku t.zv. Kostelní les (Kostelníček), nyní majetek Jos. Hašky v čís.12, výměrou 9 jiter 36 .°. Poněvadž však nenesl užitku, ale podle svědectví patronátního úřadu ročně 3 zl 38 kr škody, žádal r. 1793 kaplan Hanko, aby byl odhadnut a prodán. Jakub Linibich z Osík a Fr. Macháček z Bedřichova odhadli jej na 60 zl a byl prodán nejvíce podávajícímu Benedíktu Haškovi, šenkýři v Č. na čís. 9. za 200 zl. Později, r. 1821 prodán byl Haškem sedláku Matěji Němcovi z Hodonína. Do r. 1777 patronátní a presenční právo vykonával biskup olomoucký, od té doby biskup brněnský. Později to právo přešlo na majitele panství Pernštýnského Jos. hraběte Stockhammer a jeho nástupce.*

*Kostel sv. Jana Křtitele má 3 oltáře, oratoř a mramorovou křtitelnicí. Opravován byl r. 1850. R. 1900 byl rozšířen starý hřbitov na stranu východní a částečně i severní, na výměru asi 11 a. Stavba i s půdou stála 1.811.24 K. R. 1905 daroval rolník Fr. Jurnečka z čís. 29 varhany za 1.000 zl. Téhož roku šindelová střecha na věži a presbytáři byla nahrazena plechovou a opatřena hromosvody. R. 1911 byl kostel vymalován, obrazy vyčištěny, rámy pozlaceny, okna natřena. Oprava kostela a fary stála 3.186.77 K. Téhož roku daroval farář Jos. Jičínský na kostelní věž hodiny s 1 ciferníkem za 1.000 K s podmínkou, že obec Č. hodiny ty v dobrém stavu udržovati bude. Na věži byly 2 zvony: velký 250 kg těžký, na němž je nápis: „Tento zvon ulit jest léta 1570 od Václava Křton, a malý 84 kg těžký. Tento při neopatrném zvonění praskl, proto byl r. 1887 přelit a vážil pak jen 59 kg. Měl nápis „Sv. Maria a sv. Josefe, orodujte za nás. Ulit 1887 od Hilera vdovy v Brně“. Tento zvon byl r. 1917 rekvírován k přelití na válečné účely za náhradu 236 K. R. 1921 byl 4./VI. v noci kostel neznámými pachatelí (po 3 letech se pak prozradili, byli to výrostci do 20 let z Lysic) vyloupen. Ukradeny byly baldachýn, pluviály, antipendium a prádlo, (pluviály v lese pak se našly odhozené), v ceně 4.500 Kč. Pojišťovna vyplátila dodatečně náhrady jako dar 400 Kč.*

## **Kněží**

*Z duchovních tu působili:*

*Novotný Joh., první lokální kaplan 1758 – 1765 (zemřel a byl na zdejšíh hřbitově pochován)*

*Nazaredský Joh. 1765 – 1805*

*Hanko Fr. 1771 – 1805*

*Ptáček Fr. 1805 – 1806*

*Křištofek Fr. 1806 – 1807 (pochován zde)*

*Dvořák Pavel 1807 – 1814*

*Raška Gabriel 1814 – 1819*

*Kopecký Matias 1819 – 1823*

*Polanský Fr. 1823 – 1830*

*Černý Jakub 1830 – 1841*

*Essenther Joh. 1841 – 1857*

*Životský Ant. 1857 stal se prvním farářem*

*Brzobohatý Augustin od 1881*

*Jičinský Jos. od 1889 do dneška*

## **Obecní lesy dodatek**

*K doplnění stati o lesích obecních uvádím roční výnosy z lesního hospodaření obecního za poslední desetiletí :*

<i>Rok</i>	<i>stavební</i>	<i>palivové</i>	<i>chvoji</i>	<i>Celkem</i>	<i>Průměr</i>
1914	492,52	714	-	1.206,52	
1915	464,51	1278,70	390,57	2.133,78	
1916	513,03	1298,60	95,50	1.907,13	3.103,34
1917	457,19	2563,60	166,80	3.187,59	
1918	386,57	5246,30	1443,80	7.076,67	
1919	929,55	4091	513	5.533,55	
1920	8808,86	2890	2323,14	14.022	
1921	18413,24	3103,90	801,52	22.318,66	11.954,27
1922	6049,10	4630,08	1532,02	12.211,20	
1923	2291,35	3294	100,60	5.685,95	

## **Cesty**

*R. 1922 utrpěly pozemky a zvláště spojovací cesty povodní. Tyto byly v následujícím roce opraveny nákladem 11.145 Kč, na toto vydání obdržela obec podpory 2.900 Kč státní a zemskou obnosem 960 Kč.*

## **Světová válka**

*Světová válka 1914 – 1918 zasáhla mocně i do života obyvatel naší vesnice.*

*K názoru poslouží uvedené tabulky :*

<i>Čís. dom.</i>	<i>V činné službě</i>	<i>V poli</i>	<i>V zajetí</i>	<i>padli</i>	<i>Dobrovolníci čs legie</i>
1		<i>Plíhal Ant.</i>			
2		<i>Kolouch Fr.</i>			
3		<i>Juračka Fr.</i>			<i>Juračka Jos. (rus)</i>
		<i>Juračka Ant.</i>			<i>Juračka Al. st. padl</i>
		<i>Juračka Arn. zemř.</i>			
4		<i>Hamřík Fr.</i>			
5	<i>Šíkula Fr.</i>				
6	<i>Kalda Ant. zemř.</i>	<i>Jurečka Jos.</i>			
		<i>Smrkal Al.</i>			
8	<i>Jílek Jos. st.</i>				
9				<i>Koktavý Fr.</i>	
10			<i>Jílek Ant. (rus)</i>		
11		<i>Flieger Al. ml.</i>	<i>Šíkula Ant. (rus)</i>		<i>Štykša Jos. (it)</i>
12		<i>Haška Jos.</i>			
14	<i>Haška Jos.</i>				
15		<i>Haška Jos. ml.</i>			
16		<i>Čepička Fr.</i>		<i>Čepička Ant.</i>	
		<i>Čepička Jos.</i>			
		<i>Čepička Al.</i>			
17			<i>Pilát Ant.</i>		
18		<i>Plíhal Fr. ml.</i>			
20		<i>Jílek Met.</i>	<i>Proks Aug.</i>		
		<i>Jílek Al.</i>			
21	<i>Jílek Jos.</i>				<i>Kšica Jos.</i>

22		Vach Fr. zemř			
23	Musil Jos.				
24		Juračka Fr.	Peša Vác.		
25					Unčovský Fr.
26		Jílek Fr.			
28		Pivoňka Jos.			
29		Šikula Jos.			
		Šikula Ant.			
32		Šikula Luďa	Kšica Jos.		Šikula Vác.(rus)
		Kšica Met.			
33		Franc Al.			
34	Sedláček Leopold				
35	Topinka Al.	Kučera Jos.			Topinka Jan (rus)
		Topinka Jos.			
		Peša Jos. st.			
		Peša Jos. ml.			
36	Jílek Fr. st.	Jílek Fr. ml.			
40		Juračka Jos.	Juračka Vác.		
		Juračka Al.	Juračka Ad.		
42		Dostál Ant.			
43		Němec Jos.			
44		Prokš Fr.			
		Prokš Ant.			
46	Kšica Jos.st.		Kšica Jos.ml.		
47		Minařík Fr. ml.			
		Minařík Boh,			
		Minařík Jiljí			
48		Hájek Ant.			
51		Blažek K,			
52		Šikula Jos.	Šikula Vác. zemř.	Šilula Fr.	
		Šikula Al.			
		Šikula Ant.			
		Šikula			

		<i>Em.</i>			
53	<i>Sedlár Ant.st.</i>				
54	<i>Tulis Ant.</i>			<i>Chládek Jos.</i>	<i>Šikula Jan (rus) padl</i>
					<i>Šikula Ant.(rus)</i>
55		<i>Mojzík Fr.</i>			
		<i>Navrátil Jos.</i>			
56	<i>Fligl Jos.</i>				
57		<i>Čápal Al.</i>			
		<i>Čápal Jul.</i>			
58		<i>Flieger Boh.</i>			
60		<i>Kytner Fr.ml.</i>			
		<i>Kytner Vác.</i>			
		<i>Kytner Jos.</i>			
62		<i>Samek Jos.</i>			
		<i>Štoudek Ant.</i>			
64		<i>Pazdera Fr.</i>			
65		<i>Vavříček Fr. ml.</i>		<i>Vavříček Met.</i>	
67			<i>Němec Al.</i>		
68		<i>Ostrý Fr.</i>	<i>Ostrý Ant.</i>		
			<i>Ostrý Jos.</i>		
69				<i>Mojzy Boh.</i>	
				<i>Mojzy Boh.</i>	
70	<i>Loukota Ant.</i>				
71		<i>Proks Ant.</i>	<i>Proks Al.</i>	<i>Proks Fr.</i>	
				<i>Proks Jan</i>	
72	<i>Nedoma Fr. st.</i>	<i>Nedoma Fr. ml.</i>			
		<i>Nedoma Jos.</i>			
		<i>Nedoma Al.</i>			
73		<i>Jílek Fr.</i>	<i>Zachoval Fr.</i>		
74		<i>Čápal Ant.</i>			
75			<i>Peša Ludv.</i>		
76		<i>Kalda Fr.</i>			

78		<i>Kotouček Fr.ml.</i>			
79	<i>Šikula Fil.</i>			<i>Šikula Fr.</i>	
82		<i>Franc Jos.</i>			
83		<i>Hořínek Ed.</i>	<i>Hořínek Lad.</i>		
84		<i>Štěpánek Jos.</i>	<i>Štěpánek Fr.</i>		
85			<i>Preissler Ed.</i>		
86			<i>Peterka Vinc.</i>		
89		<i>Juračka Ant.</i>			
		<i>Juračka Vinc.</i>			
90		<i>Juračka Leop.</i>			<i>Juračka Aug (rus)</i>
92					<i>Šikula Ant. (it)</i>
93		<i>Chlup Ant.</i>		<i>Chlup Al.</i>	
96		<i>Kalvoda Vl.</i>			
		<i>Kalvoda Zd.</i>			
		<i>Kalvoda Vil.</i>			
97		<i>Novák Jan</i>			
		<i>Zahradník Ant.</i>			
98		<i>Křenek Rud. st.</i>	<i>Křenek Rud. ml.</i>		
		<i>Křenek Fr,</i>			
99		<i>Musil Fr.</i>			
		<i>Musil Vinc.</i>			
100			<i>Peša Fr.</i>		
101			<i>Sedláček Jos.</i>		
102		<i>Ostrý Jos.</i>			<i>Ostrý Ant. (franc)</i>
104		<i>Ostrý Jos.</i>			
13	<i>Pavelka Fr.ml.</i>				

*Za déle než 4 leté trvání války lidé naši, kromě starosti o své příbuzné jsoucí na bojišti ve stálém nebezpečí života, celkem tolik nestrádali jako obyvatelé měst, neboť zde přece jen nebyl nedostatek potravin. Ty byly všechny přiděleny pouze v určitém ,*



*ne velkém množství těm, kteří neměli vůbec pozemky. Ale zemědělci přes to, že byly prováděny přesné zápisy o plochách osetých a o zásobách a každé rodině ponecháno jenom na ni připadající množství, přece jen dosti poschovávali a potajmu semleli. Zbývající všechno obilí za stanovené ceny rekvíroval stát. Rekviziční komise za asistence četnické a vojenské, ač dosti časté, nebyly přece nejpřísnější. Také dobytek všechen sepsán a z obce po návrhu starosty potřebný počet kusů musel být odváděn. Celkem může se říci, že v rolnických rodinách, kde muž nebyl na vojně, život byl snesitelný, neboť po válce se ukázalo, že dluhy byly splaceny (poklesla velmi hodnota peněz, asi 10x) ano dosti kapitálu, třeba v znehodnocené valutě, uloženo.*

